

הכל מעריכין פרק ראשון ערכין

מסורת הש"ס

(א) מו"ק ט. ע"ש נשכח. מנחות
קו. מדות פ"ד מ"ו, (ב) צ"ג ג. ג.].
(ג) צ"ג ג. (ד) חוספתא דמגילה
פ"ב ה"ע ע"ש (ה) שבת סא: [נמס'
סופרים פ"ה הלכה ה"ט
(ו) חוספתא דמגילה פ"ב ה"ט
ע"ש, (ז) חוספתא דמגילה פ"ב
ה"ט, (ח) כל ב"ן, (ט) במנחות
קו. תירלו כמו הלכו אבל בשבת.
ד"ה מכליל הכוח אל בקושיא,
(י) (עזרא ו טו),

תורה אור השלם

1. וְאֶגְרָת אֶל אֶסּוֹ שֹׁמֵר
הַדְּרֹס אֲשֶׁר לְמִלְךְ אֲשֶׁר יִתֵּן
בְּעֵצִים לְקָרֹת אֶת שַׁעֲרֵי
הַבִּיצָה אֲשֶׁר לְבֵית הַלְּחֹמֹת
וְעֵיז לְבֵית אֲשֶׁר אֲבָא אֵלָיו
וְיִתֵּן לִי הַמֶּלֶךְ כִּד אֲחִי
שְׁמוּבָה עֲלֵי;
2. כִּי תִזְרַךְ גִּדְרִי לִי אֲלֹהֶיךָ לֹא
תֵּאָחַז לְשִׁלְמוֹ בִּי דֶרֶשׁ יִדְרְשֵׁנוּ
יְיָ אֲלֹהֶיךָ מַעֲמֹךְ וְיִהְיֶה כִּב
חֲסִי:
- דְּרִיבֵּם כִּב

הגהות הב"ח

- (ח) רש"י ד"ה לא נדר ולא
הקדש לדקה דסתם:

מוסף רע"י

אמה בליא עורב. טבלאות של
אמה על אמה היו עושין והן חדין
כספין כנינומיהס ומסממין חדין
בטולן ומחפין בתן גגו של היכל
למטע את העורבים מליבס (שבת
ז. ובענין מנחות קד). לו: אגג כלה
ומקצר למעלה עד כלה ומחפין
אוחו שס בנחל ומסממין כני
שלג יסבו העורבים עליו (מרק"ט.
דידי בתוס. ש. כו יאד. יקון
מקחו השס ויגמו (שבבט יאד.)

רבינו גרשום

[illegible]

בַּתְּחִילָה. בתחילת הבנין אין מקבלין דשמאל לרפיון ידים מתכוונין:
לחזק את ידו^(א) בדרך הלזן לומר רפיון ידים מקבלין. ל"א בתחילה
בשאלה הימה אימתן של ידו^(ב) עובדי כוכבים עליהן אין מקבלין אבל לבסוף
וראשון עקר וזה אינו טעם דהא כל ימי צית
שני הימה אימת העובדי כוכבים
ועליהן ובתחילתו יותר מסופו. ור"א
בתחילה נמי אמקדש ראשון
מאי מוטיב ליה לקמן
ומתואגרת אל אסף וגו' דהיינו במקדש
דבר מסויים. שגראה בעין
אין מקבלין מהם דגנאי הוא ועוד
שמתפארים צו: דמה לו עורב.
נאמר להם דאמר' בפרק בתרא
(דף קו.) הרי עלי צרול לא
דמנחות פחות מאמה על אמה לכליל עורב
שהיו מציאי טבלאות של צרול אמה
על אמה וזהו מסמרות גבוהין אמה
ומחפין צדן רשע הגג של
היכל לגרש אל העורבים שלא ישיטו
כליל לשון יד^(ג) שמגראת אל העורבין
ר"א יוסף כונן^(ד)

כמו י' כ"ל ירדכי כ"ל פרוחי דלמר
במסכת דנה (דף י' ע"ט) שהיה
מגרש ט' וצוין ממטו בשעת תשמיש
ממשו חנינות דלמור לשמש מטו
בכפי כל ח' ל"א כלל עורב מונע
העורצים כמו (תהלים מ) לא תכלא
רחמך: ואגרם אל אסף שומר הפרס
(יחזקאל ו') והיו בתחילת בנין וקשקיל
צדק הבית מכורש: דלא הדרג י' צה.
והואיל ותחלתו לטובה תכחין שוב אלו
תאחר: מכיון של תבואת עלמין: אינו
מחזיר דעת ישראל הפרשניה. שלמקום
מסתורמות ישראל הולכת תלך וז' ל"א
שישראל אמר לי להפרישה וראשון
משמעי: טעונה גניז. ואסורה בהנאה
דחיישינן שמה י' צללו לשמים לשם
ההקדש הילכך יגזו. וזמון הזה עסקין
הקדש אסור בהנאה כדמניא (בבבא
דף ג:) אין מקדישים ואין מעריכין
בזמן הזה ואם הקדיש בהמה תיעקר
פירות כמות וכלים ירקבו: יגור. ויחמור
השם ויגזו החתיכה וישתמש
בהמות ויבנו גזית הכנסת: לשמים.
להקדש וזמון הזה אין לו תקנה: טעמא
דשם כפוש עליה. דמוכחא מילתא
(יחזקאל צד) צללו לשמים שהרי כתב עליה שמו של
הקדש: שם שלא במקומו אינו קדוש.
ובלולמר חזינו קדוש אלף מקום השם
ואותה חתיכה תיגזו והשאר יבנה בזית
הכנסת כי אמר דעת ישראל
הפרשניה. ל"א שם שלא במקומו כגון
על גזי קורות וכלים לא קדיש דלא הוי
מקומו אלף על הטייר ושיכתוב המקרא
שם השם כחמיטו אלף של לצדו הוי
שלא במקומו ולא קדיש וראשון משמעי
הוא עיקר: טעמא. לצדיו ולאחר
מן יסלם: אלף לאחר. להלוותה לחזירו
לא דלעמלו איכא למימר על מנת כן
היקדש לצדקה שאם יטערך יטלנה
וישלם אחרת שגל חזירו לא אסיק
לאחרתיה: אלף שגל דמותר לצדקה
לאחר דלמי חלע וז' עלי לצדקה דכיון

דאמער עלי וקיבלה באחריות לענין גניבה ואבידה כדדיה דמי:
אבל אמר הכי וז. ולא אמר עלי צעינא צעי למיחב: כי היכי
לענייני צעינא באחריות. דכיון דמשמענא הוי כשולח יד בפקדון
אקמה לה ברשותיה לענין משלומין אבל אמר עלי דבלא הכי
מחייב באחריות לא שמתא חלל לש. ומותר: לא נדר (א) דקא.
דקמח נדר דמי עלי לבנה: וזו צבל נאמר. והכי משמע נדר דהא.
הדקדקה דקאי עליה צבל מאחר כנדר (ב) דקאמר בפרק קמא דר"ה
(א) צפין [דברים כג] וז דקדק: לשמעא. דהאומר סלע וז לדקדק כו':
אמון הכי מפניו לה. דרב נחמן מוהר לשנותה סממא קאמר ורבי
פירשה בין לעצמו בין לאחר ורבא הדר פירשה בין עלי
בין הכי וז אכן בהדיא מתנין (ב) כו' ופירושה כדרב נחמן:
רבי

נאמר חדא עובד כוכבים שהתנדב נדבה
לברך הבית מקבלים ^א היינו ותניא אידך
אין מקבלין א"ר אילא א"ר יוחנן לא קשיא הא
בתחילה הא בסוף דאמר ר' אסי אמר רבי
יוחנן "בתחילה אפילו מים ומלח אין מקבלין
מהם בסוף דבר המסויים אין מקבלין דבר
שאינו מסויים מקבלין היכי דמי דבר המסויים
אמר רב יוסף כגון ^ב אמה כלאי עורב מתיב
רב יוסף יואגרת אל אסף שומר הפרדס אשר
למלך וגו' אמר ליה אביי ^ג שאני מלכותא דלא
הדרא ביה דאמר שמואל ^ד אי אמר מלכותא
עקרנא טורי עקר טורי ולא הדר ביה: אמר
רב יהודה אמר רב ^ה עובד כוכבים שהפריש
תרומה מכרו בודקין אותו אי ^ו בדעת ישראל
הפרישה תינתן לכהן ואם לאו טעונה גזירה
חיישינן שמא ^ז בלבו לשמים מיתיבי ^ח עובד
כוכבים שהתנדב קורה ^ט ושם כתוב עליה
בודקין ^י אותו אם אמר בדעת ישראל
הפרשתיה יגור וישתמש במותר ואם לאו
טעונה גזירה חיישינן שמא ^{יא} בלבו לשמים
טעמא דשם כתוב עליה דבעיא גזירה הא אין
שם כתוב עליה לא בעיא גזירה הוא הדין
ידענא ^{יב} דאין שם כתוב עליה נמי בעיא גזירה
והא קמ"ל דאע"ג דשם כתוב עליה יגור
וישתמש במותר דשם שלא במקומו לאו
קדוש ^{יג} דתנן ^{יד} היה כתוב על ידות הכלים
ועל כרעי המטה הרי זה ^{טו} יגור ויגנוז אמר רב
נחמן אמר רבה בר אבוב ^{טז} האומר ^{יז} סלע זו
לצדקה מותר לשנותה סבור מינה לעצמו אין
לאחר לא איתמר אמר רב אמי אמר רבי
יוחנן בין לעצמו בין לאחר אמר רבי זעירא
לא שנו אלא דאמר עלי אבל אמר הרי זו
בעינא בעי למיתבה מתקף לה ^{יח} רבא אדרבה
איכא מיסתברא אמר זו משתמש בה כי
היכי דליחייב באחריותה אבל אמר עלי לא
אלא ^{יט} ולא שנא: תניא כוותיה דרבא נדר
צדקה ואין הקדש צדקה מאי קאמר לא
נדר ^כ ולא הקדש צדקה אלא לאו הכי
קאמר צדקה ^{כא} הרי היא ^{כב} ככל תאחר ואינה
כהקדש דאילו הקדש אסור לאשתמושי
ביה ^{כג} ואילו צדקה שרי לאשתמושי ביה אמר
רב כהנא אמריתא לשמעתא קמיה דרב
זביד מהדרעא אמר אתון הכי מתניתו לה
אנן הכי מתנינן אמר רב אמר רב נחמן אמר
רבה בר אבוב אמר רב האומר סלע זו
לצדקה מותר לשנותה בין לעצמו בין לאחר
בין אמר עלי בין אמר הרי זו: ת"ר ^{כד} סלע
זו לצדקה עד שלא באתה ליד גבאי מותר
לשנותה משבאתה ליד גבאי אסור לשנותה
איני

רַבִּי חֲדָא עוֹרֵב כּוֹכְבִּים שֶׁהִתְנַדָּב לְבָדֵק הַבֵּית אֵין טַקְבְּלִין מִפְּנֵי כּוֹ.
וְהָיָה וְלִישְׁנֵי הָא ר' מֵאִיר הָא ר' יְהוֹדָה וְיִזְיָל דִּלְרָא"כ קְדוּשָׁה
וְאִינֵה קְדוּשָׁה מִיבְעִיל לִיה ^(א) דְּלִין מַקְבְּלִין הֵימֵנו לְבָדֵק הַבֵּית [מִשְׁמַע
קְדוּשָׁה הֵיל] וּמִשְׁמַע דִּמְרִוּוּיָהוּ סְבָרִי כְרִי יְהוֹדָה: **הָא** לְבַתְחִילָה
הָא בְּסוּף. ר' פִּי לְכַתְמִילָה שְׂדִין
רַפִּיּוֹן יָדִים וְלִצְסוֹף לֹא שְׂדִין רַפִּיּוֹן
יָדִים וְעוֹד פִּירֵשׁ רַבִּינֵי לְכַתְמִילָה
בְּתַחֲמִילָה הַבֵּיתִין יֵשׁ לְחוּס פֶּן יִחְזוּ
זֶהֱס וְיַעֲרַעְרוּ לִמְרֵי יֵשׁ לֵנו חֶלֶק בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ לְבָסוֹף דְּבֵר מִסּוּיִים אֵין
מַקְבְּלִין פֶּן יִהְיוּ לֵשׁ וּלְתַפְאֶרֶת דְּבֵר
שְׂאִין מִסּוּיִים מַקְבְּלִין לֵלֵא שְׂדִין חו
עֲרַעְרוּ הוֹאִיל וְנִבְנֵה בִּיה כְּבֵר וְיִחֹא
זֶה הָא דְרָאֵם בְּסוּמָן שְׂאִין מִלְכוּתָא
לֵלֵא לְכִיכָא לְמִישָׁע לִיעֲרַעְרוּ ^(ב):
רַבִּי חֲדָא עוֹרֵב כּוֹכְבִּים שֶׁהִתְנַדָּב
לְבָדֵק הַבֵּית. וְהָא לֵלֵא מוֹקִי לֵה
כְּתֵאֵל דְּר' יְהוֹדָה וְר' מֵאִיר וּבְגוֹן
לְכִיכָא רַפִּיּוֹן יָדִים כְּגוֹן מִן הַמֶּלֶךְ
דֹּאס כֵּן לֹא הוֹיֵל לְמִימֵר מַקְבְּלִין וְאֵין
מַקְבְּלִין אֲלֵא קְדוּשָׁה וְאִינֵה קְדוּשָׁה
מִבְעִיל לִיה:

שמים מיתבי^ז עובר^ח
וּשְׁם כְּתוּב עֲלֶיהָ^ז
זֶמֶר בְּדַעַת יִשְׂרָאֵל
וְשֵׁשׁ בְּמוֹתֶר וְאֵם לֹא
לְשִׁמָּה^ה בְּלָבוּ לְשָׁמִים
דְּבַעִיָּה גְּנִיזָה הָא אֵין
עֵינֵיהָ גְּנִיזָה הוּא הָרִין
עֲלֶיהָ נְמִי בַעִיָּה גְּנִיזָה
שֶׁם כְּתוּב עֲלֶיהָ יְגוֹד
שֶׁלֹא בְּמִקּוֹמוֹ לֹא
תוֹבַע עַל יְדוֹת הַכְּלִים
יְגוֹד וַיִּגְזַח אִמֶּר רַב
הַגּוֹה^ו הָאָמֹר יִסְלַע זֹו
רַב אֲמִי אִמֶּר רַבִּי
אַחֲרֵי אִמֶּר רַבִּי זְעִירָא
אֲבָל אִמֶּר הָרִי זֹו
קָיָף לֹה^ט רַבָּא אֲדַרְבֵּה
זֹו מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ כִּי
הָאֵל אֲבָל אִמֶּר עָלֵי לֹא
כוֹוֹתִיהָ דְּרַבָּא גִּדְרָא
קִיקָה מֵאֵי קִאֲמֹר לֹא
קִיקָה אֲמֵל לֹא הָכִי
בְּבֵל תֵּאֲחֹר וְאִינֵיהָ

שיטה מקובצת

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]